

Protocol: Herhaalrecepten in de Huisartsenpraktijk

Doel: Een uniforme en veilige werkwijze voor het verwerken van herhaalrecepten.

Uitgangspunt: Veiligheid voorop. Bij twijfel, nieuwe klachten of wijzigingen in dosering **altijd** overleg met de huisarts.

▼ 1. Algemene Kaders & Gouden Regels

- Bevoegdheid:
 - Je mag het aantal dagen voor chronische medicatie wijzigen (standaardiseren naar 90 dagen).
 - Je mag NOOIT zelfstandig nieuwe medicatie voorschrijven.
 - Je mag NOOIT zelfstandig doseringen wijzigen.
 - Nieuwe medicatie of dosisaanpassingen vereisen altijd overleg met de huisarts.
- Verwerkingstijd: Informeer de patiënt dat het 1-2 werkdagen duurt voordat medicatie klaarligt bij de apotheek.
- Communicatie: Maak bij telefonisch contact of afwijkende afspraken altijd een contactregistratie aan in het HIS.

▼ 2. Stappenplan verwerking herhaalrecepten

Volg bij elke aanvraag (telefonisch, balie, portaal, receptenlijn) onderstaande stappen.

Stap 1: Dossier Check & Geldigheid

Controleer in het patiëntendossier:

- Staat de medicatie in het actuele overzicht?
- Is het laatste recept < 1 jaar geleden? (Zo nee: overleg huisarts/consult nodig).
- Zijn er recente memo's of afspraken die herhaling verbieden of beperken?

Stap 2: Timing van de Aanvraag

- Chronische medicatie: Mag maximaal 1-2 weken voor de einddatum worden aangevraagd.
- Opiaten & Benzodiazepines: Mogen maximaal 3-5 dagen voor de einddatum worden aangevraagd.
- Vakantie: Is een geldige reden voor eerdere aanvraag (check: is dit realistisch?). Bij opiaten/benzo's ivm vakantie altijd eerst overleg.

Stap 3: Beoordeling per Medicatiegroep (zie ook kop 3: beoordeling)

A. Chronische Medicatie (Standaard)

- Voorbeelden: Hoge bloeddruk, cholesterol, bloedverdunners (DOAC/VKA), diabetes, astma/COPD (onderhoud), anticonceptie.
- Actie: Indien stabiel gebruik: herhalen voor 3 maanden (90 dagen).
- Jaarrecept: Indien geautoriseerd door apotheek/arts:
 - Bij 30 dagen recept = 12x herhalen
 - Bij 90 dagen recept = 4x herhalen.

B. Opiaten & Benzodiazepines (Hoog Risico)

- Middelen: Oxycodon, Morfine, Tramadol, Diazepam, Oxazepam, Temazepam, Zolpidem, Lorazepam.
- Check: Einddatum vorig recept. Indien >4 weken geleden herhaald: overleg arts.
- Vergoeding (B2-code):
 - Benzodiazepines worden niet standaard vergoed. Patiënt betaalt zelf, tenzij er een B2-code van toepassing is.
 - B2 Criteria (Sinds 2009):
 1. Epilepsie.
 2. Angststoornissen (na falen minstens 2 antidepressiva).
 3. Meervoudige psychiatrische problematiek (o.a. afkicken, psychosen).
 4. Palliatieve sedatie (terminale zorg).
 - Actie: Controleer of patiënt nog voldoet aan criteria. Zo ja: code laten staan. Zo nee: code verwijderen (patiënt betaalt).

C. Antibiotica & Kuren

- Actie: In principe niet herhalen zonder overleg.
- Uitzondering: Onderhoudskuren (bijv. profylaxe UWI) alleen als dit expliciet is afgesproken in het dossier.

Stap 4: Medische Inhoudelijke Check

Controleer of er een (controle)afspraken nodig is voordat je herhaalt:

- Diabetes/CVRM/Astma: Is de patiënt recent op controle geweest (conform protocol praktijk/geboortemaand)?
- Medicatieafhankelijke controles:
 - De pil: Is bloeddruk recent gemeten?
 - Lithium/Clozapine/Reuma (MTX): Zijn labwaarden recent gecontroleerd? (Indien nee: niet herhalen, eerst lab/afpraak).
- Gebruik: Klopt het gebruik nog? (Bijv. "zo nodig" medicatie die ineens structureel wordt aangevraagd = Overleg arts).

Stap 5: Afhandeling & Finaliseren

1. Apotheek selectie: Controleer de apotheek onderin het scherm.
2. Logistiek: Vraag/check: Ophalen of bezorgen?
3. Autorisatie: Klik op "OK". Medicatie gaat naar de buffer voor autorisatie door de huisarts.

▼ 3. Beoordeling Aanvraag Herhaalrecept

Doel: Veilig en efficiënt beoordelen of een recept door de assistent herhaald mag worden of door de arts gezien moet worden.

1. De Harde 'Nee' (Direct door naar huisarts)

Schrijf niet zelfstandig uit en overleg direct met de huisarts als:

- **Nieuwe medicatie:** Het gaat om een middel dat niet eerder is voorgeschreven.
- **Specialisten-medicatie:** Het middel is voorgeschreven door een specialist en er is geen duidelijke overdracht/afpraak in het dossier.
- **Hoog-risico groepen (zonder afspraak):** Antibiotica, Opiaten, MTX (Methotrexaat), Oncologica of Corticosteroïden waarbij geen vast herhaalbeleid in het dossier staat.
- **Bestaande levering:** Patiënt zit in een Baxterrol/weeklevering (risico op dubbel medicatie).

2. De Checkfase (Inhoudelijke controle)

Loop deze 5 checks na voordat je op 'OK' klikt.

Check 1: Mag het nog? (Indicatie & Controle)

- Is de indicatie nog actueel?
- Is de patiënt recent genoeg gecontroleerd (bloeddruk, lab, consult)?
 - Ja: Ga door.
 - Nee: Plan controle. Herhaal slechts voor korte duur (tot de afspraak).

Check 2: Klopt het gebruik? (Therapietrouw)

- Komt de aanvraag overeen met het voorschrift?

- Is de aanvraag te vroeg (bijv. 'zo nodig' medicatie die nu structureel lijkt)?
 - *Afwijking:* Vraag patiënt naar de reden. Bij twijfel: overleg.

Check 3: Zijn er individuele beperkingen?

- Staan er memo's, pop-ups in het HIS of specifieke 'stop-data' in het dossier?
- Is er recent labonderzoek vereist (bijv. bij lithium/reuma)?

Check 4: Hoe gaat het met de patiënt? (Gezondheid)

- Zijn er bijwerkingen of problemen met innemen?
- Is de gezondheidssituatie veranderd (bijv. nierfunctie, zwangerschap)?
- *Tip:* Vraag dit actief uit bij telefonisch contact.

Check 5: HIS Meldingen & Interacties

- Geeft het HIS een waarschuwing (interactie/contra-indicatie) bij het invoeren?
 - *Actie:* Niet negeren. Overleg met arts of volg het vastgelegde protocol voor deze melding.

▼ 4. Lijst meest gebruikte medicaties

Medicatie	Groep	Indicatie	Med herhalen? (chronisch)	Toelichting
1. Pijnmedicatie				
Paracetamol		Pijn	Nee	Zelf kopen
Brufen, Naproxen, Diclofenac	NSAID	Pijn	Nee	Zelf kopen, niet adviseren bij ook antistolling
Tramadol	Zwak werkend opiaat	Pijn	Nee	Zie regels acties
Oxycodon (kort/lang)	Sterk werkend opiaat	Pijn	Nee	Zie regels acties
Morfine	Sterk werkend opiaat	Pijn	Nee	Zie regels acties
2. Antistolling				
Ascal, carbasalaat calcium, Clopidogrel	Trombocyten-aggregatie-remmers (TAR)	Arteriële trombose	Ja	Geen NSAID adviseren bij pijn
Acenocoumarol, fenprocoumon	Vitamine K Antagonisten /Coumarines	Veneuze trombose	Ja	Geen NSAID adviseren bij pijn
Heparine, fraxiparine (spuitjes)	Heparines	Bridgen, Veneuze trombose	Ja	Geen NSAID adviseren bij pijn
Apixaban, Edoxaban, Dabigatran, Rivaroxaban	DOAC	Veneuze trombose	Ja	Geen NSAID adviseren bij pijn

Medicatie	Groep	Indicatie	Med herhalen? (chronisch)	Toelichting
3. Cardiovasculair				
Chloortalidon, hydrochloor-thiazide	Thiazide-diuretica	Hypertensie en mild hartfalen	Ja	Hypotensie
furosemide, bumetanide	Lis-diuretica	Hartfalen	Ja	Hypotensie
Spironolacton, amiloride, triamtereen	Kalium-sparende diuretica	Voorkomen hypokaliaemie naast lis- diuretica	Ja	Hypotensie
Atenolol, bisoprolol, metoprolol	B-blokkers (selectief)	AF, hartfalen, HT, preventie na hartinfarct	Ja	Bradycardie
propranolol, labetalol, sotalol	B-blokkers (niet-selectief)	AF, hartfalen, HT, preventie na hartinfarct	Ja	Bradycardie
Alfuzosine, tamsulosine	A-blokkers	Mictieklachten, HT	Ja	Bradycardie
Amlodipine, nifedipine	Calcium-antagonisten	Hypertensie	Ja	Bradycardie
Verapamil, diltiazem	Calcium-antagonisten	HT en AF	Ja	Hypotensie, bradycardie
Enalapril, captopril, lisinopril	ACE-remmers	HT, hartfalen, DM proteïnurie	Ja	Hypotensie
losartan, valsartan	ARB	HT, hartfalen, DM proteïnurie	Ja	Hypotensie
Digoxine	Hart-glycosiden	Hartfalen en AF	Ja	
Nitroglycerine (NTG) spray, isosorbide mono of dinitraat	Nitraten	Angina pectoris ,longoedeem / astma cardiale	Ja	Nitraatcollaps
4. Antidiabetica				
Metformine	Biguaniden	DM-II	Ja	Geen hypoglykemie mogelijk
Gliclazide, Glimepiride, tolbutamide	SU-derivaten	DM-II, duo therapie met metformine	Ja	Risico hypo glycemie ((bij braken/diarree)
Dapagliflozine, empagliflozine	SGLT-2 remmers	DM-II, hartfalen	Ja	Risico hypo glycemie ((bij braken/diarree)
Humanline regular, insuman rapid	Kortwerkende insuline	DM-I/II	Ja	Risico hypo glycemie ((bij braken/diarree)
Novorapid, Aspart	Snelwerkende insuline	DM-I/II	Ja	Risico hypo glycemie ((bij braken/diarree)
Lantus, Glargine	Langwerkende insuline	DM-I/II	Ja	Risico hypo glycemie ((bij braken/diarree)

Medicatie	Groep	Indicatie	Med herhalen? (chronisch)	Toelichting
Insulatard, Insuman Basal, Humaline NPH	Middellangwerkend	DM-I/II	Ja	Risico hypo glycemie ((bij braken/diarree)
Humuline NPH 30/70	Humane Mix (kort en middellang)	DM-I/II	Ja	Risico hypo glycemie ((bij braken/diarree)
NovoMix 30,50, 70	Analoge mix-insuline (snel + kort werkend)	DM-I/II	Ja	Risico hypo glycemie ((bij braken/diarree)
5. Antidepressiva				
citalopram, paroxetine, fluoxetine	SSRI	Matig-ernstige depressies	Ja	Niet standaard NSAID, geen tramadol
Venlafaxine, duloxetine	SNRI	Matig-ernstige depressies	Ja	Niet standaard NSAID, geen tramadol
Amitriptyline, nortriptyline	TCA	matig-ernstige depressies, neuropathische pijn	Ja	Vele bijwerkingen
Mirtazipine	Niet-TCA	Ernstige depressie	Ja	Vele bijwerkingen
6. Benzodiazepine				
Diazepam	GABA agonist, T1/2 40-100u	Angst, slapen, onttrekking, (koorts) convulsie	Niet standaard, zie voorwaarden Notion	Sederend, valrisico, geen auto rijden
Oxazepam	GABA agonist, T1/2 5-15u	Angst, slapen	Niet standaard, zie voorwaarden Notion	Sederend, valrisico, geen auto rijden
Temazepam	GABA agonist, T1/2 7-11u	Angst, slapen	Niet standaard, zie voorwaarden Notion	Sederend, valrisico, geen auto rijden
Lorazepam	GABA agonist	Angst, slapen, onttrekking,	Niet standaard, zie voorwaarden Notion	Sederend, valrisico, geen auto rijden
Zolpidem	GABA agonist	Slaapstoornis	Niet standaard, zie voorwaarden Notion	Sederend, valrisico, geen auto rijden
7. Antibiotica				
Amoxicilline, amoxicilline/clavulaanzuur (augmentin), flucloxacilline	Penicillines (B-lactam AB)	Infecties (zie AB schema)	Nee	Rash (allergische reactie)

Medicatie	Groep	Indicatie	Med herhalen? (chronisch)	Toelichting
cefazoline, cefuroxim, ceftriaxon	Cefalosporines (B-lactam AB)	Infecties (zie AB schema)	Nee	Rash (allergische reactie)
Meropenem	Carbapenems (B-lactam AB)	Infecties (zie AB schema)	Nee	Rash (allergische reactie)
Doxycycline	Tetracyclines	Infecties (zie AB schema)	Nee	Rash (allergische reactie)
Gentamycine	Aminoglycosiden	Infecties (zie AB schema)	Nee	Rash (allergische reactie)
Azitromycine, claritromycine	Macroliden	Infecties (zie AB schema)	Nee	Rash (allergische reactie)
Co-trimoxazol	Sulfonamiden/trimethoprim	Infecties (zie AB schema)	Nee	Rash (allergische reactie)
Ciprofloxacin	Chinolonen	Infecties (zie AB schema)	Nee	Rash (allergische reactie)
Nitrofurantoïne, fosfomycine, trimethoprim	Bij UWI's	UWI	Nee	Rash (allergische reactie)
Metronidazol	Antiprotozoïca	Anaerobe infecties	Nee	
Miconazol, clotrimazol (gynocaps)	Imidazolen	Dermatomycose, luiereczeem, vaginale jeuk	Vrije verkoop	
Overige				
(Levo) Cetirizine, desloratidine, fexofenadine, loratidine etc.	Antihistaminicum	Allergien	Ja, vrije verkoop	Bij urticaria of jeuk
Microgynon, Yasmin, orgametril etc	Anticonceptie	Anticonceptie	Ja	
Codeïne	Hoestremmer, Zwak werkend opioide	Droge hoest	Ja, op voorwaarden	Zelf betalen sinds 2025
Esomeprazol, pantoprazol, omeprazol	PPI	Ulcus, reflux, maagpijn, profylaxe	Ja	Eventueel bij NSAID profylactisch

▼ Meer lezen over medicatie?

Lees de Farmacotherapie Reader: Eigenlijk bedoelt voor artsen in opleiding, maar voor iedere zorgverlener interessant

Farmacotherapie Reader - Versie November 2025.pdf